

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Barendrecht; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De vragende Jezus aan de bedelende Bartimeüs

Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?
Markus 10 : 51m

Bartimeüs, zoon van Timeüs! Wie heeft nooit van hem gehoord of gelezen? Wat wordt veel over hem gepreikt. Deze man kon niet zien. Hij was blind. Wat hebben wij, die zien, een voorrecht.

Nu is Jezus gekomen om te openen de ogen der blinden. Daar lezen wij ook in de Evangelien één- en andermaal van, dat Hij blinden het gezicht gaf. Eén van die blinden, door Jezus genezen, was de zoon van Timeüs. Daar zat hij met zijn geldbakje, arm, blind, een toonbeeld van jammer. Wat is hij beklagenswaardig. Hij zit hier als een berooide. Hier is voor ons veel te leren. Het is een weldaad als wij zien. Wij hebben er geen recht op. Lonken wij nu met onze ogen naar de wereld? Of hebben wij naar boven leren zien?

Hij is hier ook een toonbeeld van onze gevallen staat. Arm zijn wij niet alleen aan geestelijk goed, doch wij zijn in onbekeerde staat blind voor onze verlorenheid, buiten God. Wij zijn zo blind, dat wij onze blindheid niet eens zien. Met de farizeën uit Jezus' dagen vragen er nu nog: „Zijn wij dan ook blind?”

Wij zien niet, dat wij voor God niet kunnen bestaan; uit welk verdoemelijk verleden wij zijn voortgekomen en naar welk een rampzalige toekomst wij op weg zijn. Wij hebben er geen oog voor, dat wij de rijkdom van het Paradijs verspeeld hebben.

Bartimeüs wist dat hij blind en arm was. Wat is het een voorrecht als wij onszelf als bedelende, arm en blind leren kennen. Dan toch zal de tijd, dat er een Messias is, muziek in de oren zijn. Bartimeüs bemerkte dat er een grote menigte in aantocht was. Hij vernam, dat Jezus de Nazarener langs kwam. Hij wist dat de Profeet uit Galilea machtig was in tekenen. Dan valt een straal van hoop in zijn ziel: wie weet, zal Hij mij ziende maken? Hij gelooft, dat Hij het kan. Hij begon te roepen: „Jezus, Gij Zoon Davids! ontferm U mijner”. Neen, geld kan hem niet genezen. Wat hij nodig heeft is *ontferming*. Ontferming alleen kan hem redden. Hier bedelt hij aan het juiste adres. Hij schiet hier zijn gebedspijl af op het hart van Jezus. Ontferming komt innerlijk uit het hart van Jezus op, niet *om*, doch *naar* het ellendige. Ontferming zegt, dat alle recht bij ons is verbeurd. Dit is zo rijk.

Jezus' hart is innerlijk met ontferming bewogen. De diepte daarvan is niet te peilen. Echter, hoe wreed zijn de mensen voor hem. Velen bestraffen hem, opdat hij zwijgen zal. Zij willen zeggen: Jezus heeft wel wat anders te doen dan op blinde bedelaars te letten. Zij willen Hem toch Koning maken?

Satan en wereld zijn er op uit om ons van

Jezus weg te houden. De duivel is bang, dat wij onze ellende leren kennen en om ontferming gaan bidden. Hij wil ons wijsmaken als wij uit onze ellende en nood om ontferming gaan bidden, dat Hij ons niet hoort. Ongelukkige Bartimeüsen, laat u niet afhouden van uw roepen. Bartimeüs riep te harder boven het druk gepraat van de schare uit.

Heilbegerigen, doet het met hem. Herhaalt het geroep. „Ik riep tot de Heere met luider stem”, zegt de dichter.

Zijn noodgeschrei trof het hart van de Ontfermer. En Jezus, wat hoopgevend, stilstaande, zeide, dat men hem roepen zou. Dat is al gebedsverhoring. Hoe wispelturig zijn mensen. Hadden zij eerst de bedelaar het spreken verboden, nu zeggen zij: „Heb goede moed. Sta op; Hij roept u”.

Gelukkig dat de Heere niet wispelturig is zoals de mens.

Bartimeüs werpt zijn mantel af, staat op en loopt naar Jezus. Hij gaat de richting van waar hij de stem gehoord heeft. Wierp hij de mantel af, opdat deze hem niet zou hinderen in het gaan naar Jezus; zo moeten wij ook alles van onszelf kwijt op weg naar Jezus; gans ontbloot worden. Bartimeüs verlaat zich door het geloof op het woord: „*Hij roept u*”.

Daar staat hij met glansloze ogen voor de Zoon Davids, de grote Ontfermer. Heb goede moed, Bartimeüs. Wat rijk, hij komt met Jezus in kontakt met zijn nood.

Daar moet het komen. Die tot Hem komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is, dergenen, die Hem zoeken. Het gebed moet gedragen worden door het geloof.

Nu gaat Jezus hem vragen: „Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?” Is dit geen vreemde vraag? Dit wist Jezus toch als de Alwetende? Zeker! Maar Bartimeüs had zijn nood nog niet recht gezegd. Hij had alleen maar geroepen: „*Ontferm U mijner*”. Hij moet zijn begeren onder woorden brengen op zodanige wijze, dat het zijn bijzondere nood weergeeft. Jezus weet wel wat hem drukt, doch Hij wil het uit zijn eigen mond horen. Hier liggen lessen te leren.

Onze gebeden zijn menigwerf flauw en slap, niet ronduit zeggen wat het hart beweegt en deert. Het hart, en alzo de nood, moet in het gebed liggen. Neen, de Heere vraagt niet veel woorden; het gaat ook niet om mooi bidden met welgekozen woorden. Doch de nood moet in Zijn boezem uitgestort. Dit kan ten slotte zelfs zonder woorden, dat heel onze ziel één gebed is.

Wat ligt hier een liefelijke lokking als Jezus

VAN DE REDAKTIE

Velen hebben zich de laatste maanden opgegeven als abonnee op de preken-serie van „Recht en Genade” door middel van de kaart, die enige tijd geleden bij het blad was ingesloten. De adressen zijn aan de uitgever doorgegeven.

Het aantal, dat zich op gaf voor een boek met een aantal preken van onze predikanten was te gering om thans tot de uitgave over te kunnen gaan. De druk- en bijkomende kosten zijn tegenwoordig zo hoog, dat dit financieel niet verantwoord is.

Hetzelfde geldt van de afzonderlijke uitgave van de artikelen van Ds. Kok over de Pelgrimsreis in boekvorm. We moeten dit laten rusten tot later.

Van verschillende kanten wordt onze aandacht gevraagd voor allerlei bedenkelijke verschijnselen. U kunt er zich van overtuigd houden, dat deze onze volle aandacht hebben. We willen doen wat we kunnen om de waarheid van Gods Woord steeds weer naar voren te brengen.

B.

VAN DE ADMINISTRATIE

Mochten wij de vorige maal vermelden, dat de belangstelling voor ons blad steeds groter wordt, ditzelfde mochten wij de laatste twee weken bij vernieuwing ervaren. Verscheidene nieuwe abonnees konden wij weer noteren, en hun, die ons nieuwe abonnees opgaven, zeggen wij hartelijk dank. Ook voor de bemoedigende woorden daaraan toegevoegd, zijn wij zeer erkentelijk. Laat het ons allen aansporen om ons blad in bredere kring bekend te maken. En als dan uit de ontvangen reacties opgemerkt mag worden, dat de Heere ons blad tot zegen wil stellen, is dat nog het voornaamste. Van een weduwe ontvingen wij voor de derde maal een hartelijk schrijven, en die ons tevens, voor de derde maal, een gift van f 100,— toezond uit liefde tot ons blad. Wie volgt dat voorbeeld? Elke gift, hoe klein ook, wordt evenzo gewaardeerd. Weer werden wij verblijd met verschillende overbetalingen en giften, totaal f 203,50, en terwijl wij dit schreven, deelde Ds. Slagboom ons mede van N.N. een gift te hebben ontvangen van f 500,—, zodat wij met dankbaarheid in totaal f 730,50 mogen verantwoorden. Hun, die het abonnementsgeld van de vierde jaargang nog niet betaalden, mag ik u verzoeken het onderschrift van Ds. Blom te lezen in no 7? Ons gironummer is 704350, t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

vraagt: „*Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?*” Hij vervrijmoedigt deze ellendige in zijn nood om Jezus recht te zeggen waar het hem om te doen is. Het is zo groot, dat wij bidden mogen. Het is alsof de Heere hier Zelf zegt: open uw mond nu maar, Ik neig het oor en luister.

Zeker, de Heere handelt met elke ziel zoals het Hem goedgevindt. Jezus wacht hier als het ware op het gebed van hem. „Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?” Dan spreekt deze blinde in het geloof zijn nood uit, niet in een lang gebed, doch slechts een enkel woord. Hij is blind! Doch, hij voegt er tevens de geloofsbede aan toe: „Rabbi, dat ik ziende mag worden”. Hij gelooft dat Jezus hem ziende kan maken. Dan zien wij hier, dat Jezus op

zulk personeel bidden, in goedertierenheid, verhooring wil schenken.

Neen, hij komt niet beschaamd uit. Jezus zeide tot hem: „Ga heen, uw geloof heeft u behouden”. Hij doet het niet om, maar wel op het gebed. Het geloof is het kanaal waardoor ons de begeerde zaken van de Heere toekomen. Niet, dat het geloof iets verdient, net zo min als het ware gebed. En dan staat er zo veelbetekenend, waar alleen de Heere de eer van toekomt: „En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op de weg”.

Wordt gij hier misschien jaloers, die al zo veel en lang bidt en nog geen verhooring ontvangt? Dan moet gij toch niet gaan twifelen. De Heere heeft Zijn eigen tijd van verhoren. Weet gij al, dat gij *geestelijk* blind zijt? Zijt gij daar al aan ontdekt? Kent gij uw geestelijke nood enigermate? Kent gij ook dat roepen?

Bid veel om ontdekkend licht. Denk niet te spoedig, dat gij uw geestelijke nood al recht kent. Jezus raadt aan om ogenzalf te kopen, opdat wij zien mogen.

Jong en oud, als Jezus u de vraag stelt: „Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?” smeekt gij dan ook om ontferming? Ja, weet gij al dat gij geestelijk blind zijt? Beleef gij het? Doch hoe wordt gij nu ziende?

Ja, kent gij ook de vragende Jezus, waarin Hij Zichzelf in Zijn ontfermend hart laat lezen? Hij kan en wil ook u genezen. Wat zou dat zalig zijn om dan als antwoord van Hem op uw gebed, dat Hij uitlokte, te ontvangen: „Ga heen, uw geloof heeft u behouden”. Hem dan zien door het geloof en straks in het volle aanschouwen.

Doornspijk

v. Doorn

De Christinnereis is voor jong en oud

13

Onze nekspier is door de zonde totaal verlamd. Door onze moedwillige ongehoorzaamheid hebben wij onze aangezichten afgekeerd van de Heere, en dat is de oorzaak van deze totale verlamming. De oorzaak daarvan is dus in de wil des mensen, in zijn moedwillige ongehoorzaamheid.

Veeltijds spreekt de mens van zijn onmacht, zonder te klagen over zijn onwil. Zodat het onmachtig zijn dan moet dienen tot enige verontschuldiging. Men zou wel anders willen, maar vanwege onze onmacht kunnen wij niet, en zo zoekt de mens alles wat van deze wereld is bij elkaar te harken.

Maar desniettemin wordt deze man door de prediking van het Evangelie de kroon des levens van Gods wege aangeboden, en dat van dag tot dag.

Is dat dan niet een spekuleren op de welwillendheid van de mens? Welneen, dat heeft het Evangelie nooit tot uitgangspunt. De mens is van nature totaal onwillig en totaal onmachtig. Maar door te leven onder het Evangelie, dat ons roept tot bekering, deelt de Heere onderscheidene gaven mede, opdat wij Zijn roepstemmen zouden ter harte nemen. En al komt men daardoor bij het doen van openbare belijdenis tot het aannemen van Christus, dan is dat nog geen afdoend bewijs, dat wij Hem door een innerlijke vernieuwing kwamen aan te nemen in het binnenste des harten. Het gaat om het aannemen van Christus in het binnenste des harten en de Heere wil dat wij de onderscheidene gaven, die Hij ons door de prediking van het Evangelie schenkt, daartoe biddend aanwenden. Want de man, die zijn talent kwam te begraven, is geworpen in de buitenste duisternis. De Heere wil, dat wij er mede woekeren, en dat niet om het eeuwige leven er door te verdienen, maar om het uit genade te mogen ontvangen.

Toen zeide Christinne: „O, verlos mij van deze vuilnishark”.

„Dat gebed”, zeide Uitlegger, „wordt maar al te zeer verwaarloosd. Duizenden worden er gevonden van wie er nauwelijks één bidt: „Rijkdom geef mij niet”, maar de meesten leggen zich met de grootste ijver toe op het bijeen zoeken van strootjes en stokjes”.

Elk mens is van nature uit de aarde aards en dat verdorven bestaan zoekt de dingen van deze wereld bijeen te krauwen, maar het zal zich gewisselijk vleugelen maken en van ons verdwijnen. Velen zoeken het vast te stellen met hoe weinig zij toe kunnen komen voor de hemel en hoeveel zij kunnen verkrijgen van de wereld. Maar deze berekening is niet die des geloofs, want dat zoekt de schatten van Gods genade.

Met tranen in de ogen luisterden Barmhartigheid en Christinne toe. „Helaas”, zeiden zij, „het is maar al te waar”. En die zucht werd geslaakt met de bede in het hart: „Laat de kroon des levens mij toch altijd dierbaar wezen om te zoeken de dingen, die boven en eeuwig zijn”.

Nadat Uitlegger hun deze zaak had getoond,

bracht hij hen in de mooiste kamer van het huis, een prachtige zaal, en verzocht hun eens rond te kijken of zij ook iets bespeurden dat tot lering kon strekken. Ze keken rond naar alle kanten, maar zagen niets anders dan een grote spin, die langs de muur kroop, en dat trof hen niet bijzonder. Barmhartigheid zei dan ook: „Ik zie niets”. Maar Christinne bewaarde het stilzwijgen.

„Kijk nu eens goed rond”, zei Uitlegger. En toen Barmhartigheid dat gedaan had, zeide zij: „Het enige dat ik zie, is een lelijke spin, die zich aan de muur vasthoudt”.

Toen vroeg hij: „Is er maar één spin in deze grote zaal?” Op deze vraag vulden de ogen van Christinne zich met tranen en zij zeide: „Ja Heere, hier is er meer dan één. en spinnen, welke venijn dodelijker is dan hetwelk deze spin met zich omdraagt”. Nu zag Uitlegger haar vriendelijk aan en zeide: „Dat hebt gij naar waarheid gezegd”.

Deze woorden deden Barmhartigheid en ook de knapen van verlegenheid blozen, want allen verstonden nu enigszins de zin van deze woorden.

Nu ging Uitlegger voort: „De spin grijpt met de poten, gelijk gij ziet, en zij is in de paleizen der koningen. En dat wordt hier voorgesteld opdat gij weten zoudt, dat de mens, hoezeer ook verontreinigd door het inwonend verderf, toch de hand des geloofs mag leggen op Gods genade in Christus en wonen in des Konings paleis”.

„Ik begreep hier wel iets van”, antwoordde Christinne, „maar geheel en al was het mij toch niet duidelijk. Wel verstond ik, dat wij gelijken op de lelijke spinnen in dit fraaie vertrek, maar het denkbeeld kwam niet bij mij op, dat wij uit de daad van dit giftige dier kunnen leren geloof te oefenen, en zoals ik hier zie, de heerlijkste voorrechten te genieten. Waarlijk, God heeft geen ding tevergeefs gemaakt”.

Ons inwonend verderf, de onzalige fontein waaruit boosheid en bitterheid opwelt, ont-eert Gods heiligheid en wordt veroordeeld door Zijn heilige wet. Maar door de gerechtigheid van Christus is het Gode welbehagelijk, dat zulke ellendigen in zichzelf de hand des geloofs uitstrekken naar de genade van Christus, om zich daaraan vast te klampen tot verzoening door voldoening. In Hem kan en wil de Heere met ellendige zondaren, verdorven spinnekoppen te doen hebben. Ontfermend ziet de grote Koning op hen neder door Zijn offerande.

Nu bracht Uitlegger hen weer in een ander vertrek. Daar bevond zich een hen met haar kiekens. Hier werd hun door hun gids gevraagd eens toe te zien. Zij merkten nu op hoe één der kiekens telkens bij het drinkbakje kwam en als het gedronken had het kopje op-hief en naar boven zag. „Ziet”, zeide hij, „wat dit kiekeken doet, en leert van dat diertje hoe de mens dankbaar heeft te erkennen, dat alle goede gaven van boven komen. En nu moet gij nog eens goed opmerken wat de hen doet”. Toen bemerkten zij, dat deze op vierderlei

wijze haar mening te verstaan gaf aan haar kiekens. 1. Had zij een gewoon geroep, dat zij de gehele dag liet horen. 2. Een bijzonder geroep, dat ze slechts nu en dan liet horen. 3. Een klokstem. 4. Een noodgeschrei.

„Vergelijkt nu eens”, zeide hij, „deze hen bij een Koning en deze kiekens bij Zijn gehoorzame kinderen. Want ook Hij heeft verschillende wijzen om Zijn volk tot Zich te roepen. Door Zijn gewoon roepen geeft Hij een teken van Zijn tegenwoordigheid om Hem te volgen. Door Zijn bijzonder geroep, heeft Hij altijd iets te geven; ook heeft Hij een klokstem voor hen, die onder Zijn vleugelen zijn, terwijl Hij hen streelt met Zijn warmte en veiligheid. En een noodgeschrei, dat hen dringt acht te geven als de vijand dreigt.

En nu heb ik u met opzet in deze kamer gebracht, omdat gij vrouwen zijt, en zij gemakkelijk door u verstaan zullen worden”.

Op vierderlei wijze heeft de Heere Jezus op de straten van Jeruzalem Zijn stem laten horen. Hij getuigde van Zijn komst in de naam des Vaders om in Hem te geloven. Hij sprak van het brood en het water des levens, dat niet één mens kan missen voor zijn hart en leven. Hij zocht al de burgers van Jeruzalem te vergaderen onder de schaduw van Zijn vleugelen tot behoud van hun onsterfelijke zielen. En toen daaraan geen gehoor werd gegeven, heeft Hij een noodgeschrei over de burgers van Jeruzalem aangeheven: „Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens bijeen vergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild. Zie uw huis wordt u woest gelaten”. En dat geldt van het kerkelijk Jeruzalem tot op de dag van heden. De grote en Goddelijke Ik, Jezus Christus, komt tot ons met Zijn roepstemmen. Hij zegt ons: „Ik wil u bijeen vergaderen tot uw zaligheid. Ik wil u brengen in het huis Mijns Vaders”. En door dat te ver-smaden, komt u straks dakloos te staan. Met een godsdienstig huis kunt u in de dag des gericht niet bestaan. Door niet te luisteren naar de kloek, valt een eigenwijs kuiken in de greep van een kat. En zo zullen wij door niet te luisteren naar de roepstemmen des Heeren omkomen in de greep van satan. Een vermaning, die wij ter harte hebben te nemen, want daar is nog plaats onder de schaduw van Zijn vleugelen.

Nijkerk

R. Kok

De Dordtse leerregels en de prediking

1

Zo nu en dan komen er vragen van lezers met het verzoek die in ons blad te beantwoorden. Meestal is het niet mogelijk dit te doen. Een vragenrubriek bij te houden, naast een artikelen-serie, zou te veel tijd vergen. Wel dacht ik, dat het goed kon zijn, even „tussendoor” de aandacht op een enkele vraag te richten. Daarom onderbreken we nu voor korte tijd de artikelen over schepping en val. Uiteraard kiezen we vragen, die onze gehele lezerskring kunnen dienen en zaken betreffen, die vooral in onze tijd van belang zijn. Zo blijven we in de lijn van ons blad.

De vraag, die ik nu op het oog heb, is mij gesteld door een br. ouderling, ergens in Nederland. Deze luidt: In hoeverre kan een predikant de inhoud van de Dordtse Leerregels verwaarlozen en toch nog Gereformeerd genoemd worden?

De briefschrijver vermeldt van de achtergrond in zijn brief verder niets. Het laat zich denken, dat het voor hem geen theoretische aangelegenheid is, dat hij juist met deze vraag komt. Met het geval – of de gevallen – dat samenhangt met de vraag hebben wij ook niet te maken. Het is de roeping van deze br. ouderling zelf om een eventuele klacht op een broederlijke en kerkelijke wijze te behandelen. We hebben geen behoefte om dergelijke zaken in de persoonlijke sfeer te behandelen. Dit zou trouwens alleen dienen tot vertroebeling.

Echter in deze vraag wordt toch iets aangesneden, dat diepere en bredere achtergronden heeft en raakt het bredere erf van de kerk. In die zin wensen we deze vraag ook te beantwoorden. Het gaat hier om de roeping te waken bij de poorten van de belijdenis.

Gereformeerd genoemd worden! Het is altijd nog een grote menigte in ons vaderland, die op de naam „gereformeerd” prijs stelt. Hoeveel kerken dragen deze naam niet in hun officiële benaming? Echter, heel wat schepen varen in onze tijd onder de gereformeerde vlag, terwijl zij een ongereformeerde lading vervoeren. De naam „gereformeerd” zegt wat dat betreft niet veel meer. Het gaat er maar om of men het wezenlijk is.

We hebben een waarschuwend voorbeeld dichtbij ons in de huidige ontwikkeling binnen de Gereformeerde Kerken. De tijd ligt nog niet lang achter ons, dat het wel leek alsof men daar het alléén-recht op die naam had. En nu? Openlijk wordt er kritiek gemaakt op de Dordtse Leerregels, zoals b.v. op de verwerping. En dat niet alleen. Velen zijn het niet eens met de Heidelberger Catechismus, b.v. Zondag 5 en 6, of met de Nederlandse Geloofsbelijdenis, b.v. over Gods Woord en de verkiezing. Anderen benaderen de belijdenis vanuit de doel-gedachte: zo b.v. Zondag 3 over schepping en val. Het gaat er dan niet om of we deze belijdenis woordelijk onderschrijven. Zondag 3 bedoelt te belijden, dat de mens geschapen en gevallen is. Het is genoeg, dit te aanvaarden.

In de praktijk is het dan eerlijker te beweren, dat dit niet in overeenstemming met de belijdenis zelf is. Vandaar heeft men al voorgesteld om het ondertekeningsformulier, dat de binding aan de belijdenis stelt, te veranderen. Ook zijn er in de Gereformeerde Kerken, die de naam „gereformeerd” liever veranderd zouden zien in „evangelisch”. Ongetwijfeld is dit een bewijs voor het steeds verdergaand verval, maar het is in ieder geval oprechter dan dat men de schijn behouden wil.

Dit staat vast: wie de naam „Gereformeerd” wenst te dragen, is gebonden aan Gods Woord en de belijdenisgeschriften. Het is iets anders of het dan klaar is. Dáár hopen we in een volgend artikel op terug te komen. Maar wie zich niet gebonden acht door Schrift én belijdenis heeft bij voorbaat de band al doorgesneden met wat in wezenlijke zin gereformeerd mag heten.

Het is daarom niet zo moeilijk om op de vraag of een predikant de Dordtse Leerregels verwaarlozen mag en toch nog gereformeerd mag heten een antwoord te geven. Hier kan kortweg neen gezegd worden. Een predikant, die in prediking en catechisatie duidelijk blijkt geeft de leer in de Dordtse Leerregels verrat te verwaarlozen, verzaakt zelfs zijn roeping. Het is immers maar niet alleen zó, dat hij geen valse leer zal voorstaan. Dát raakt alleen wat hij niet doen mag. Een geroepen dienaar des Woords heeft ook positief de leer voor te staan, zoals die in onze belijdenis verrat is. Iedere dienstknecht heeft vóór dat hij zijn arbeid aanvangt het ondertekeningsformulier voor de dienaren des Woords ondertekend. Het is misschien goed, dat we hier het begin van dit formulier vernemen: „Wij, ondergetekenden, dienaren des Goddelijken Woords..... verklaren oprecht en in goede consciëntie voor de Heere, dat wij van harte gevoelen en geloven, dat al de artikelen en stukken van de leer, in de drie formulieren van enigheid begrepen, in alles met Gods Woord overéénkomen. Wij beloven, dat wij deze leer ijverig zullen leren en getrouw voorstaan...”

Het is dus al te duidelijk, dat het niet genoeg is geen afwijkende leer te brengen, maar de leer die naar de godzaligheid is positief te leren. Trouwens op de Dordtse Synode is dit nadrukkelijk zo gesteld, toen in de 131ste zitting besloten werd een narede op te stellen op de 5 artikelen tegen de remonstranten. In die narede worden de dienaren in het Evangelie vermaand, dat zij deze leer zowel met de tong als met de pen tot Gods eer, heiligheid

des levens en vertroosting der verslagen gemeeden richten; dat zij met de Schriftuur naar de gelijkmatigheid des geloofs niet alleen gevoelen, maar ook spreken.....

Zo brengt dus de roeping van iedere predikant het reeds mee, dat geen gedeelte van de belijdenis verwaarloosd mag worden. Er is echter ook een andere zijde aan deze zaak, die laat zien dat deze roeping niet losstaat van de praktijk der godzaligheid.

D. Slagboom

Naar de Catechisatie

60.

DE ZONDEVAL (4)

Zo hebben we dus stil gestaan bij de VERLEIDING van de duivel bij onze eerste voorouders, Adam en Eva, in het paradijs.

De duivel heeft zich daartoe bediend van de slang, die „listiger was dan al het gedierte des velds”, zo lezen we. „Listig” moeten we hier verklaren als „schranderheid”, want vóór de val kon er vanzelf geen sprake zijn van enige kwaadheid bij de dieren. Dit zo schrandere dier was een geschikt middel in de hand van de duivel. Het spreken van de slang stellen we niet disputabel, omdat we de volkomen historiciteit van Genesis 3 ten volle handhaven. De beschrijving van de schepping en van de val is geen „inkleding, de bloemrijke voorstelling van de boze lust en zondige begeerlijkheid”, noch als allegorie te verklaren, zoals nu volop wordt geleraard. Het bekende antwoord van dat godzalige vrouwtje, getuigend van eenvoudig kinderlijk geloof, blijft toch wel van beschamende betekenis, toen een ongelovig iemand haar vroeg of zij wel kon geloven, dat de vis Jona opgeslokt had: „Meneer”, zo sprak zij, „al zou er gestaan hebben, dat Jona de vis inslokte, zou ik het nóg geloven, omdat ik geloof wat de Bijbel zegt”.

Christus Zelf heeft bevestigd wat Mozes heeft beschreven. Dit lezen we in Joh. 8 : 44: „Gij zijt uit de vader de duivel en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoordeenaar van den beginne en is in de waarheid niet staande gebleven, want geen waarheid is in hem”.

Ook in de Openbaring van Johannes wordt de satan genoemd „de oude slang, welke genaamd wordt satanas, die de gehele wereld verleidt” (Openb. 12 : 9).

Zo geschiedde het spreken van de slang in het paradijs door de inwerkende inspiratie van de duivel.

Zijn list kwam hierin uit, dat hij zich niet eerst richtte tot Adam, maar tot Eva, die het verbod niet rechtstreeks van God had gehoord, maar van haar man Adam, terwijl het hem toch te doen was om Adam, het aansprakelijk gestelde hoofd over het gehele menselijke geslacht.

De mens heeft dus gezondigd door verleiding. Maar nog eens zij met nadruk opgemerkt, dat dit in het minst niets afdoet van zijn verantwoordelijkheid of dat enige verontschuldiging zou kunnen aangevoerd worden. In geen enkel opzicht. Want de mens was goed, dat is volkomen geschapen, met de rijkste gaven overeenkomstig het beeld Gods toegerust.

De zonde is dus van buitenaf in hem gekomen, zo hebben we reeds in een vorige les opgemerkt. Daarom was het mogelijk, dat hij ook redbaar was. Voor de duivelen was geen redding en verlossing mogelijk, omdat de duivel zonder verleiding heeft gezondigd. De zonde is dus eerst uitgebroken in de hemel, aan de voet van de troon Gods. De duivel zelf was eerst de rijkst begaafde engel. We lezen in Jes. 14 : 12: „Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads!” In de brief van Judas, de apostel, wordt ook zijn val beschreven. In vers 6 is sprake van „de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonsteden verlaten hebben”.

Hoe de engelen tot de zonde zijn gekomen, is niet mogelijk te weten. Dit behoort tot de verborgen dingen, die God niet heeft geopen-

baard en in die verborgen dingen mogen we niet indringen.

De engelen hebben ook ieder voor zichzelf gezondigd, daar zij elk afzonderlijk geschapen zijn, zonder geslachtsverband en verbondsrelatie. Iedere engel stond dus voor zichzelf aansprakelijk en verantwoordelijk! En ook daarom was er geen verzoening mogelijk voor hen, omdat dan iedere engel voor zichzelf een middelaar zou nodig hebben. En er is maar één Middelaar bestaande en dit is Christus, want Hij alleen is de natuurlijke, eeuwige Zoon van God. Mogelijk herinnert u zich nog, dat wij dit besproken hebben in les 45. Wat rijk komt de onnaspeurlijke wijsheid Gods uit, dat er voor schuldige, doemwaardige zondaren, die toch ook de eeuwige dood verdienen hebben, verlossing en vergeving mogelijk is! Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan (Hebr. 2 : 16). En hoe oneindig groot is de verlossing door het bloed van Christus. Dit blijkt ook wanneer wij nagaan de ontzaggelijke gevolgen, welke des mensen val en ongehoorzaamheid hebben meegebracht, namelijk: het verlies van Gods heerlijk Beeld, d.i. van de kennis, gerechtigheid en heiligheid; de schrik in het geweten; het gevoel van hun naakt-zijn, waardoor zij zich trachtten te verbergen voor God. En toen bleek dat deze verberging voor God niet kon baten wanneer God hen dagvaardde, gaven zij elkander, de duivel en tenslotte God Zelf de schuld. Het alleringrijpendste gevolg was het vonnis, dat God over hen uitsprak: de vloek der zonde over het aardrijk, het met smart voortbrengen van kinderen, het arbeiden in het zweet des aangezichts; de uitdrijving uit het paradijs en de onderwerping aan de drievoudige dood, de lichamelijke, de geestelijke en de eeuwige dood.

Gezien deze vreselijke gevolgen is met recht door vader Hellenbroek opgemerkt, dat er naast de duivel geen ongelukkiger schepsel is dan de natuurlijke mens. Door zijn diepe val is de mens geheel verdorven geworden in zijn bestaan, schuldig zijnde door zijn erfzonde, bestaande in erfschuld en erfsmet en waardoor hij onbekwaam is geworden tot enig geestelijk goed en geneigd tot alle kwaad. Onze afzichtelijke foto staat o.m. in Romeinen drie. Onze Heidelberger bevestigt het in zondag twee en drie. Hebt u uzelf al eens zó gezien?

Maar daartegenover is het zo eeuwig groot, dat er nochtans verzoening en vernieuwing mogelijk is, niet door de mens zelf, maar naar Gods eeuwig wijs en onveranderlijk welbehagen door God Zelf, Die in Christus de volkomen weg der behoudenis heeft geopenbaard om uit die gevallen staat verlost te worden, op grond van het enige algenoegzame offer van Christus en door de toepassende, krachtdadige werking van de Heilige Geest!

Ja, Adam en Eva werden uit het paradijs verdreven, maar..... zij hebben meegekregen Gods heilrijke belofte: „En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad: dat zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen”. En die belofte hebben zij in de weg van schulderkentenis mogen omhelzen, zoals uit het verband der geschiedenis blijkt, o.a. uit de naamgeving door Adam aan zijn vrouw, namelijk Eva, „moeder aller levenden”. Hier heeft Adam geheel van zichzelf leren afzien en zijn verwachting mogen richten op de uiteindelijke vervulling der belofte in Christus, HET zaad der vrouw.

Zalig, wie iets van dit heilgeheim mag leren kennen!

Urk.

v.L.

Voor de jeugd

Beste jongelui!

Voor deze keer iets in het algemeen. Het is al weer enige tijd geleden als je dit onder ogen krijgt. Maar het gaat over de zondingsdag in Elburg. Misschien weet je er van. Er heeft een advertentie van in „Bewaar het Pand” gestaan. Jullie zijn er natuurlijk niet allemaal geweest.

Dat kon ook niet. Maar ik mag wel zeggen, dat het een zeer geslaagde zendingsdag is geworden. Er was een grote opkomst. Zendingsvrienden van heinde en ver waren gekomen. Of het nu was alleen uit liefde tot de zending of ook uit liefde tot de sprekers, ik weet het niet, maar ze waren er. Ik geloof wel te mogen zeggen, dat de bezoekers liefde tot de waarheid hadden. Daar waren ze op alle manier voor gekomen en die werd daar gebracht. Kortom, het was een goede dag, niet alleen uit oorzaak van alles wat te horen was, maar ook uit oorzaak van het feit, dat men zoveel waarheidslievende vrienden en vriendinnen mocht ontmoeten.

Wat mij opviel was, dat er zoveel enthousiaste lezers van „Bewaar het Pand” bij waren. De- genen, die mij daarover spraken, en dat waren er niet weinigen, waren allen vol lof over de inhoud. Dat mag tot bemoediging van de schrijvers, die allen hun werk geheel belangeloos doen, wel even gezegd worden.

Dat de inhoud van ons blad gewaardeerd wordt, ook door jonge mensen, bleek me bij de thuiskomst van die zendingsdag, want toen was er een brief gekomen van een jeugdige vriendin (22 jaar) van 12 kantjes. Nu daar moest ik echt even voor gaan zitten om die te lezen, dat kun je wel begrijpen. Want twaalf bloknotkanten heb je zo maar niet doorgenomen. Het was me echter aangenaam van a tot z wat er in stond. Ofschoon ze zelf niet officieel tot de Christelijke Gereformeerde Kerk behoorde, maar tot de N.H., was ze het toch geheel eens met de inhoud van ons blad. Ja, ze zou willen dat het elke week verscheen. Ik hoop dat zij, door dit zo te schrijven, de tolk is van heel veel jonge vrienden. Ik dacht in verband daarmee: wat zou het groot zijn als deze jonge vrienden nu eens enthousiaste propagandisten werden voor „Bewaar het Pand”, hoeveel abonnees zouden er dan nog wel niet bij kunnen komen? Niet dat we te klagen hebben over het aantal abonnees, integendeel. We zijn zeer dankbaar dat er al duizenden (ik overdrijf niet) lezers zijn, maar er kunnen er nog meer bij. Het getal groeit gelukkig nog steeds, maar het kan nog meer groeien. Dus, jonge vriend, vriendin, als je het blad gelezen hebt, ik zou zeggen: geef het eens door. Spreek er eens over en win een abonnee. De kosten kunnen, dacht ik, in deze tijd geen bezwaar zijn. Er wordt tot nu toe maar f 6,— per jaar in rekening gebracht. Daar krijgt men het blad het gehele jaar door „gratis” voor thuisbezorgd. Als je één doos goede sigaren koopt dan ben je ongeveer dat bedrag ook kwijt. En als je een vriend hebt die je een plezier zou willen doen, voor een paar gulden kun je hem een jaar lang leesgenot bezorgen en wie weet wat voor een zegenrijke gevolgen daar dan nog uit voort kunnen vloeien.

Ik hoor het resultaat van deze uitwijding binnen niet al te lange tijd wel van br. J. v.d. Lee, de administrateur van ons blad. Zijn adres staat in de kop. Hij schrijft heel graag nieuwe abonnees in. Weet je wat hij niet graag doet? — ja dit moet ik toch ook nog even vertellen — hij heeft er een hekel aan om kwitanties te schrijven voor die mensen, die tot nu toe vergeten hebben hun abonnementsgeld te betalen. Dus als u tot nu toe, buiten uw schuld vanzelf, in gebreke bent gebleven, spaar hem dan dit verdriet en voldoe aan uw verplichting en hij zal u zeer dankbaar zijn. Nu houd ik hierover op, want anders loop ik gevaar om vervelend te worden en dat wil ik ook niet.

Ik kom terug op die heel lange (niet te lang hoor! integendeel, spreek je maar uit) brief, waar uit de aard der zaak heel wat in stond. Over de schrijfster, die graag anoniem wil blijven, zal ik maar niets zeggen. Maar over wát ze schreef, wil ik wel het één en ander zeggen. Ze had het o.a. over de Nieuwe Vertaling en de Nieuwe Psalmberijming, die onder de massa steeds meer ingevoerd wordt. De „leidslieden”, meestal dominees, zeggen dan: onze jonge mensen vragen er om, want anders raken we de jeugd kwijt.

Een dergelijke voorstelling van zaken is pertinent niet waar. Het is „boerenbedrog”. Want de gang van zaken is deze: Men begint eerst

onder de jeugd propaganda te maken voor al dat „nieuwe”. Dat een „nieuw hart” veel belangrijker is, daar wordt niet of schier niet meer over gesproken. Daar heeft men geen tijd voor. Of men gaat er van uit dat dit toch wel in orde is. Jonge mensen altijd weer te zeggen dat ze ook bekeerd moeten worden, daar maak je ze maar kopschuw door. Men laat dus dit allernoodzakelijkste vernieuwingsonderwerp maar rusten. Ik vrees dat deze „leiders” zelf er weinig of geen verstand van hebben. Houdt zodanige vernieuwingspropagandisten in de gaten. Ik vind ze gevaarlijk.

Wanneer men dan al dat „nieuwe” tot en met heeft aanbevolen en het „oude” heel voor- zichtig heeft afgekraakt, dan zegt de jeugd tenslotte: Maar waarom wordt dan dat „nieuwe”, dat zoveel „betere” ook bij ons niet ingevoerd? En als de jeugd dat nu maar gaat zeggen, dan is men klaar. Dan kan men naar eer en geweten getuigen: de jeugd vraagt er om, de jeugd schreeuwt er om! Het wordt nu toch wel ten hoogste tijd, dat we in de gemeente ook eens met „vernieuwingen” beginnen. En dan, ja, dan komt het. En dan, ja, dan begint de ellende. De één is er voor, de ander is er tegen, een derde vindt het een onbelangrijke zaak, een vierde kan niet meer kerken en loopt weg, enz. De spraakverwarring wordt er inmiddels al groter door en de duivel spint er garen bij. Ik heb nog nooit gehoord, dat „uitgerekend door deze vernieuwingen” mensen tot bekering zijn gekomen.

Ik loop al enkele jaren in het kerkelijke leven mee. En ik mag zeggen veel onder de jeugd verkeerd te hebben, en dat niet sinds ik in „Bewaar het Pand” ben gaan schrijven, maar lang te voren reeds. Maar de jeugd, die door ons bearbeid werd, heeft nog nooit om al deze „vernieuwingen” gevraagd. En als men het al eens deed, dan was men van te voren geïnfecteerd door een ander. We hebben hen dan altijd maar eerlijk gezegd hoe we over de dingen dachten. We waren bij voorbaat niet tegen het nieuwe omdat het nieuw was. We waren bij voorbaat ook niet voor het oude omdat het oud was. Want ook het oude is niet volmaakt, maar we waren tegen het nieuwe omdat achter al dat nieuwe een geestesklimaat schuil gaat, waar men op den duur bij zit te huiveren van de kou.

Dit is een zaak, die lang niet door allen onderkend wordt en daarom is het goed dat daar op gewezen wordt, opdat de ogen van onze jonge mensen hier ook voor open zullen gaan. Het is daarom te meer verblijdend, dat er ook nog jonge mensen zijn die met al dat nieuwe maar niet zonder meer mee kunnen gaan. Dat er vele jonge mensen zullen mogen zijn, die voor zichzelf overtuigd zijn van de noodzakelijkheid van de wedergeboorte, of van het krijgen van een nieuw hart.

Als we deze dingen aan de orde stelden, al was het met alle gebrek, dan was daarvoor belangstelling. Het is en blijft een zaak, die de Heere alleen kan en ook wil verheerlijken in de harten van al degenen, die Hem daar zonder ophouden om bidden.

Doen jullie dat, jongens en meisjes?

Doch ik zie dat ik weer moet gaan eindigen. Laten we afspreken D.V. tot de volgende keer. Jullie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent

Kerkelijke berichten

BARENDRECHT – SLIEDRECHT-CENTRUM

Ds. M. C. Tanis zal D.V. zondag 10 augustus a.s. in de middagdienst afscheid nemen van de gemeente te Barendrecht.

Het is de bedoeling, dat hij D.V. woensdag 20 augustus daarop te Sliedrecht-centrum zal worden bevestigd door Ds. H. C. van der Ent van Katwijk aan Zee in een dienst, die zal aanvangen om 3 uur n.m. Ds. Tanis zal dezelfde dag zich aan zijn nieuwe gemeente verbinden. Deze dienst begint om 8 uur n.m. Voor belangstellenden van buiten zal er tussen de beide diensten in de vergaderzaal achter het kerkgebouw gelegenheid zijn om wat te gebruiken.

ARNHEM

We ontvingen een brochure van D. Terlouw, Schonenberg-singel 22, Velp, getiteld: Nadere verklaring betreffende de scheuring van Arnhems Christelijke Gereformeerde Kerk. Zij is geschreven ter verkrijging van het juiste beeld der gepas- seerde zaken. Zij is bestemd voor alle kerkeraden der Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, en verder voor alle belangstellenden. Vandaar, dat we het adres van de schrijver vermelden.

Boekbespreking

Het oude gereformeerde geloof tegenover het schijngeloof

door P. van Woerden te Akkrum

Uitgave van Drukkerij Gebr. De Waal te Sommelsdijk.

Dit boek van 180 blz. bevat een voorwoord van Ds. C. Smits en na een ter attentie en een ter inleiding een uiteenzetting van het oude oprechte gereformeerde geloof tegenover het neogereformeerde schijngeloof en nog een aanhangsel: opleiding van de eigenschappen van de geschapen zon tot de eigenschappen van de Zon der Gerechtigheid.

We hebben hier niet te maken met een systematische uiteenzetting van het ware en van het schijngeloof, maar meer een eenvoudige verklaring van iemand, die aan het eind van zijn leven gekomen is en in alle ernst wil waarschuwen voor de vele gevaren, die hier dreigen. Naar onze mening zou een indeling in hoofdstukken en een enigszins beknopter weergave van de gedachten van de schrijver aan het werk ten goede gekomen zijn. Maar dat neemt niet weg, dat we dit boek in het algemeen met instemming hebben gelezen. We zouden opmerkingen kunnen maken over bepaalde uitdrukkingen, maar dat achten we niet nodig, omdat het hier niet een leerstellig betoog betreft, maar, als we het zo mogen noemen, een vaderlijk vermaan. En naar zo'n vermaan moet worden geluisterd.

Ds. Smits geeft een lezenswaardige introductie, die we hier graag in haar geheel zouden opnemen, maar dat zou te veel plaatsruimte vragen. We volstaan met het volgende gedeelte daaruit:

„De reden, waarom de schrijver dit tot stand bracht, ligt voornamelijk hierin, dat hij zeer bekend zijnde met en ook zeer belezen ten aanzien van de oude degelijke theologische schrijvers, zowel schotse als hollandse, hierin een diepgaand verschil heeft opgemerkt met veel dat tegenwoordig wel als leesstof ter markt wordt gebracht. Dit verschil raakt niet zo zeer de objectieve waarheden des heils, als wel de toepassing van de heilsweldaden, dit wil zeggen de subjectieve beleving. Maar ook bleek de schrijver uit meerdere gesprekken, die hij met mensen van gereformeerde gezindte had, dat er in de praktijk en prediking een diepgaand onderscheid valt op te merken tussen de praktijk en de geschriften van onze vaders en van velen zich noemend gereformeerd christendom van tegenwoordig. Te dien opzichte is er een verval, dat beter te beschrijven dan te beschrijven valt.

De grote levensvragen: hoe wordt mijn schuld weggenomen? hoe word ik rechtvaardig voor God? hoe komt God door mij aan Zijn eer? enz. vragen, die leven in het hart van een zoekend en bekommerd mens, vinden voorzeker in verreweg de meeste geschriften, die voor gereformeerd doorgaan, geen beantwoording, nog minder worden zij genoemd en vinden daarom geen bevrediging bij dezulken, die het ernstig om waarheid te doen is ten aanzien van hun zielen voor de grote eeuwigheid”.

Tot zover Ds. Smits. Hij beveelt tenslotte het geschrift gaarne ter lezing aan en wenst dat het de lezer tot zijn geestelijk welzijn moge strekken. We behoeven hieraan niets toe te voegen. Het boek kost gebonden f. 7,95; franko toezending.

C. H. Spurgeon: *De gelijkenissen van de Heiland* verklaard en toegepast in leerredenen
Uitgave van T. Wever te Franeker.

Hier hebben we weer een werk van deze bekende prediker voor ons. Het is uit het engels vertaald door E. Freystadt. Dit is de derde, ongewijzigde druk. Het boek heeft een omvang van 630 blz. en bevat 59 preken.

De preken van Spurgeon leggen getuigenis af van zijn inzicht in de Schrift en zijn gave om het Woord des Heeren voor zijn hoorders te ontvouwen. Bij het lezen van deze preken worden we al getroffen door hetgeen hij zegt. Hoe moet het dan wel geweest zijn toen hij nog predikte, om onder zijn gehoor te zijn!

Hij blijft nog spreken na zijn dood. Het is een gelukkig verschijnsel, dat er in deze tijd van vervlakking plaats blijft voor en nog vraag is naar de werken van Spurgeon en andere schrijvers van vroeger, die de waarheid recht gebracht hebben. Spurgeon bracht het evangelie op zijn wijze. Hij was met een vurige ijver voor de Heere vervuld. In de tweede preek lezen we al: „Ik bid u, mijn broeders, laat geen zucht tot ledigheid zich meester van u maken. Indien gij gepoogd hebt het koninkrijk des Verlossers uit te breiden, doet het nog meer! Dikwijls ontvang ik de vriendelijke raad: „Doe minder”. Ik kan niet minder doen. Minder doen! Wel! beter gans te vergaan dan het roemloos leven te leiden van niet het alleruiterste te doen voor God! Ik vrees, dat niemand onzer er aan zal sterven, dat hij te hard werkt voor Jezus. Dat zou zulk een heerlijke daad van zelfmoord zijn, dat, zo er één zonde vergeeflijk is, deze het gewis zijn moet”.

Hij dringt ernstig aan op het geloof. Hij zoekt het kostelijke van het snode te scheiden. Hij laat het oordeel over de mens aan de Heere over, maar gevoelt zijn verantwoordelijkheid om zo getrouw mogelijk te arbeiden. Dat vinden we steeds weer in dit werk terug. Elke preek geeft stof tot nadenken en biedt troost. Zo lezen we bijvoorbeeld — we doen maar een enkele greep — op bladzijde 15. „Ik had nu nog willen zeggen — maar de tijd is schier voorbij, en er rest mij nog slechts een ogenblik, — dat Christus' discipelen Hem gelijk worden in hun worstelingen en in hun verzoeken. Satan treedt hen tegen, gelijk hij Christus tegen getreden is; de wereld beproeft hen, zoals zij Christus beproefd heeft. Zij worden aangerand door sadduzees ongelooft en farizees bijgeloof, gelijk Christus er door aangerand was. Zij moeten heengaan door dezelfde strijd en Gode zij dank, zij behalen dezelfde overwinningen. Christus' discipelen overwinnen de zonde; door de hulp huns Meesters komen zij twijfelingen te boven, overwinnen zij de wereld, staan zij in reinheid en in geloof. Weldra zullen zij Hem gelijk wezen in hun loon. „Die overwint”, zegt Hij, „Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon”.

We wensen ook dit boek in veler handen om het met een biddend hart en verlichte ogen te lezen.

Het is goed verzorgd uitgegeven en kost gebonden f. 26,50.

B.

VAKANTIE WONINGRUIL

gevraagd in Urk of Elburg

Telefoon 08380-15014